

NASZE ABC

Na niewłaściwej
drodze

Równy w tydzień po manifestacjach 15 sierpnia odbył się w minioną niedzielę zapowiadany od dawna zjazd b. działaczy b. partii chłopskich. Szereg ambitnych jednostek, typowych przedstawicieli „zawodowych polityków”, którzy asekurowali się stałe w trosce o swój mandat przechodzeniem z jednej grupy do drugiej, tworzeniem coraz to nowych formacji, byleby tylko osiągnąć swój cel zasadniczy, którzy nie mają za sobą dorobku pozytywnej twórczości społecznej — postanowiło wyzyskać koniunkturę, żeby odnaleźć dla siebie powrót do życia politycznego.

W okresie, kiedy nomenklatura: „partia”, „stronnictwo” jest na indeksie, zbankrutowani ci działacze polityczni postanowili odbudować dawną partię „chłopską”, którą, dostosowując się do aktualnych pojęć, nazwali „kadra działaczy chłopskich”.

Wszyscy oni należeli kiedyś przejściowo do Stronnictwa Ludowego, z którego albo wyszli, albo też wyjść musieli. Zaufania w masach chłopskich nie posiadają. Przekonali się o tym najlepiej minionej jesieni, kiedy zabiegali przy ostatnich wyborach sejmowych o mandaty. Wszyscy, z wyjątkiem jednego (Tatarczuka), przegrali przy wyborach, jakkolwiek stawali w okręgach, gdzie dawniej byli wybierani. Masy chłopskie odwróciły się od oportunistów.

W ostatnich czasach, jakkolwiek mówi się ciągle o konieczności przeciwstawienia się partjom i jakkolwiek rzucano hasło skonsolidowania się wszystkich w jednym obozie, mamy do zanotowania utworzenie dwu nowych grup: stronnictwa „naprawczych”, a teraz stronnictwa chłopskiego. Jest rzeczą wysoce znamionną, że obie te grupy nie mają odwagi wywieść właściwego sztandaru, lecz maskują się pod jakimiś specjalnie wymyślonymi nazwami.

Doba współczesna jest okresem wielkich prądów ideowych i zmagania się olbrzymich mas. Zdają sobie z tego sprawę znakomicie wszyscy umiejący patrzeć w życie, a za takich uważać należy także i patronów nowopowstałej chłopskiej grupy dywersyjnej. Dlatego też musi ogarnąć każdego obserwatora naszego życia publicznego zdziwienie, że do przejściowej efemerydy, związanej minionej niedzieli, przykładają się duże znaczenie i reklamują się tak, jak gdyby to było zjawisko mogące życie naszej wsi przemienić do gruntu. Nadane zjazdowi rozgłosz niebyswały i przyłożono do niego tak wysoką miarę, jak gdyby się nie orjentowano, że się ma do czynienia z bankrutami politycznymi i wyświechtanymi, którzy nie potrafią już porwać za sobą mas ludowych, ani też wyzłobić nowych torów dla ruchu ludowego.

Masy potrafi porwać tylko jakaś wielka idea. Może być ona pozytywna, może być światoburcza, ale musi mieć w sobie siłę i prężność. Nigdy jeszcze zwyciężony oportunizm życiowy i dostosowywanie się do przemijających koniunktur nie potrafiły stworzyć ruchu masowego, ani też zastąpić idei. Dlatego też wszystkie czynniki, które przyłożyły rękę do stworzenia „kadry” i które chcą na niej budować jakakolwiek przyszłość, wybrały drogę niewłaściwą. Tyle już było prób rozmaitych, próbowania dywersji w celu osłabienia chłopskiego instynktu organizacyjnego, że powinny były wpaść w patronów tych poczynić przedświadczenie, że wszelka taka akcja skończy się

Niemcy przedłużają
służbę we wszystkich rodzajach broni
motywując to rzekomą groźbą ze strony Sowietów

BERLIN, 24. 8. Urzędowo komunikują: Fuehrer i kanclerz Rzeszy podpisał następujący dekret o czasie trwania czynnej służby wojskowej w Niemczech: W związku z par. 8-ym ustawy o obronie państwa z dn. 21 maja 1935 r. zarządza, znosząc jednocześnie mój dekret z dnia 22 maja 1935 r., co następuje: Czas trwania obowiązku służby czynnej w trzech częściach składowych siły zbrojnej (armii, marynarki i lotnictwie) zostaje ustalony jednolicie na 2 lata. Minister wojny Rzeszy i głównodowodzący sił zbrojnych wyda odpowiednio zarządzenia wykonawcze i przejściowe.

Berchtesgaden, 24. 8. 1936 r.
(—) Adolf Hitler, (—) von Blomberg.

BERLIN, 24. 8. Ogłoszone dziś rozporządzenie, wprowadzające dwuletnią służbę wojskową w Niemczech, nie stanowi niespodzianki. W tutejszych kołach dyplomatycznych wyrażono bowiem przypuszczenie, iż silna akcja prasowa, wskazująca na olbrzymie zagrożenie sowieckie i na niebezpieczeństwo, wynikające stąd dla Europy, miała na celu przygotowanie terenu zarówno wewnątrz kraju, jak i zagranicą do ważkich posunięć w dziedzinie obrony narodowej. Nie przewidywano jedynie, że decyzje w tej mierze zapadną tak szybko. Sądzone raczej, że odpowiednio rozporządzenie ukaże się z okazji dorocznego kongresu partyjnego w Norymberdze.

Urządowy komunikat, którym czynniki miarodajne uzupełniają wydane rozporządzenie, uzasadnia bez ogródek konieczność podwyższenia sił liczebnych armii niemieckiej niebezpieczeństwem, grożącym Rzeszy ze strony „militaryzmu bolszewickiego” i „sowieckiego imperializmu”. Uzasadnienie to skierowane jest zarówno pod adresem zagranicy, jak i własnej opinii.

Ostatni ustęp urzędowego komentarza, zapowiadający w stanowczym tonie, iż Niemcy narodowo - socjalistyczne powezmą wszystkie konieczne środki, celem samobrony przeciw groźbie militarnej idącej z Moskwy, dowodzi, iż rząd Rzeszy zdecydowanie podnosi sztandar antykomunistyczny.

BERLIN, 24. 8. Dzisiejsza decyzja kanclerza Hitlera odbiła się w Berlinie żywym echem. „Nachtausgabe” wydała z tej okazji nadzwyczajny dodatek. Urzędowy „Voelkischer Beobachter” we wtorkowym numerze zamieszcza na ten temat dłuższy komentarz. Autor artykułu podkreśla, że we wszystkich prawie krajach wokół Niemiec służba wojskowa trwa więcej niż rok. Decyzja dzisiejsza — oświadcza artykuł — zapewnia narodowy uczucie bezpieczeństwa i spokoju. W wywodach swoich autor kilkakrotnie zaznacza, że decyzję dzisiejszą Niemcy powzięły wyłącznie dla zapewnienia pokoju.

WRAŻENIE W PARYŻU

PARYŻ, 24. 8. Ag. Havasa donosi: Wiadomość o dekreście kanclerza Hitlera, wprowadzającym dwuletnią służbę wojskową w Niemczech, nadeszła tu późno wieczorem i wywołała głębokie wrażenie w kołach dyplomatycznych francuskich. Jest zupełnie

fiaskiem i pozytywnych wartości do życia publicznego nie wniesie. A jeżeli patronowie takich akcji ludzą temi poczynaniami czynnikami odpowiedzialnymi, to w takim razie źle im służy, szkodzą państwu i przyszłości.

K. O.

jasne, że zadowolenie, którym przyjęto dziś zrana wiadomość o natychmiastowym przystąpieniu Niemiec do umowy o nieinterwencji w Hiszpanii, otrzymało wieczorem korektywę szczególnej doniosłości.

Ze względu na poważne znaczenie tego wydarzenia koła miarodajne nie komentują tego nowego zarządzenia niemieckiego, które skutki pod każdym względem muszą być dokładnie zbadane.

PARYŻ, 24. 8. Tutejsze koła polityczne z dużym zadowoleniem przyjęły do wiadomości przystąpienie rządu niemieckiego do propozycji francuskiej, zakazującej wysyłania sprzętu wojennego do Hiszpanii. Duże za-

niepokojenie budzi zato na łamach prasy kampania dzienników niemieckich przeciwko zbrojeniom Sowietów. Jest ona teraz powszechnie już interpretowana jak wstęp do nowego wzmocnienia zbrojeń Rzeszy, które prawdopodobnie wyraziłoby się w podwyższeniu okresu obowiązkowej służby wojskowej do 2 lat, co pozwoli Niemcom na podniesienie efektywności armii czynnej do półtora miliona żołnierzy. W świetle tych obaw obecne wydarzenia hiszpańskie — podkreśla „Le Temps” — coraz bardziej wydają się punktem wyjścia dla starcia się dwóch mistycyzmów, które w chwili obecnej usiłują narzucić w Europie.

Synod plenarny w Polsce
100 tys. pielgrzymów
przybyło do Częstochowy

CZĘSTOCHOWA, 25. 8. (tel. w.) Legat papieski na pierwszy powszechny synod biskupów w Polsce, kardynał Marmaggi wystosował do Pana Prezydenta R. P. następującą depezę:

„Ponownie wstępując na ziemię Rzeczypospolitej, by jako legat Ojca Świętego przewodniczyć na pierwszym plenarnym synodzie w Polsce, spieszę przesłać Waszej Ekscelencji wyrazy głębokiej czci, wraz z zapewnieniem, że w sławnej świątyni Częstochowskiej zaniosę najgorętsze modły za wielkość i pomyślność ukochanej Polski”.

Pan Prezydent odpowiedział na tę depezę następującym telegramem:

„Jego Eminencja Kardynał Legat Franciszek Marmaggi. Częstochowa.

Wyrażając wdzięczność za ofiarowanie modlitw na intencję Rzeczypospolitej Polskiej, oraz dziękując za uprzejme wyrazy pod moim adresem, ze swej strony witam Waszą Eminencję, jako legat Ojca Świętego na ziemi polskiej, prosząc o przyjęcie wyrazów wysokiego poważania”.

KONFERENCJA EPISKOPATU CZĘSTOCHOWA, 24. 8. W poniedziałek 24 b. m. odbyła się na Jasnej Górze konferencja Episkopatu Polski, poświęcona omówieniu spraw związanych z rozpoczynającym się w dniu 25 b. m. Synodem plenarnym.

Inauguracja Synodu plenarnego odbędzie się o godzinie 9 min. 30 rano w Bazylice Jasnej Górze z udziałem ministra oświaty prof. Świętosławskiego. Do Bazyliki Jasnej Górze wyruszy w porządku wyznaczonym według przepisanej ceremoniału. Pontyfikalną Mszę św. odprawi Ks. Kardynał Prymas Hlond, poczem uczestnicy Synodu złożą Profesję wiary (wyznanie wiary) i odpiewają „Veni Creator”.

Po modlitwie Legata Apostolskiego odczytane będzie pismo Ojca Świętego.

100.000 PIELGRZYMÓW

CZĘSTOCHOWA, 24. 8. W poniedziałek, w przeddzień święta Matki Boskiej Częstochowskiej, przybyło kilkadziesiąt pociągów z pielgrzymami z różnych stron kraju. Duża ilość pielgrzymów przybyła pieszo. Obliczają, że w ciągu poniedziałku do Częstochowy przybyło zgórą sto tysięcy

PRZEDSTAWICIEL RZĄDU

W poniedziałek, w przeddzień święta Matki Boskiej Częstochow-

skiej, przybyło kilkadziesiąt pociągów z pielgrzymami z różnych stron kraju. Duża ilość pielgrzymów przybyła pieszo. Obliczają, że w ciągu poniedziałku do Częstochowy przybyło zgórą sto tysięcy osób. Napiw pielgrzymów będzie trwał w ciągu wtorku. Zwraca uwagę obecność wielkiej liczby młodzieży i osób ze sfer inteligencji.

W poniedziałek wieczorem przy-

Powitanie legata papieskiego
w Warszawie

W czwartek, 27 b. m. przybyła na parodiowy pobyt do Warszawy legat papieski, J. Em. kardynał Marmaggi, były nuncjusz apostolski w Polsce.

Archiidiecejalny Instytut Akcji Katolickiej w Warszawie wydał w społeczeństwo i organizacje katolickie (ze sztandarami) do gremialnego stawienia się w tym dniu o godz. 11.30 przed południem na dworcu gł., celem uro-

czystego powitania dostojnego gościa.

Równocześnie komunikuje się, że zapowiadana akademja w Domu Katolickim odbędzie się w piątek 28 sierpnia o godz. 6 wieczorem. Bezpłatne karty wstępu otrzymać można w biurze Archidiecejalnego Instytutu Akcji Katolickiej, ul. Nowogrodzka 49, tel. 706-54.

Echa manifestacji w dniu 15 sierpnia
Do Berezki Kartuskiej
wywieziono dwóch działaczy Str. Ludowego

Polska Agencja Telegraficzna podaje:

W dn. 24 b. m. zostali odstawieni do miejsca odosobnienia w Berezce Kartuskiej dwaj działacze Stronnictwa Ludowego: Nita Stanisław ze Szezurowic, pow. brzeskiego, pierwszy wiceprezes zarządu powiatowego Stronnictwa Ludowego na powiat brzeski oraz Ryncarz Władysław z Borku, pow. bocheńskiego, sekretarz zarządu powiatowego Stronnictwa Ludowego na pow. bocheński.

Wyżej wymienieni rozwijali wśród ludności działalność, mającą na celu przeciwstawianie się rządzeniom władz, a w szczególności Nita wiedząc jako wiceprezes powiatowego stronnictwa o tem, że władze zezwoliły na urządzenie obchodu „czynu chłopskiego” w dn. 15 sierpnia w Brzesku, kierował ludność pow. brzeskiego do Wierzechosławic, mimo iż na urządzenie zjazdu kilku powiatów w Wierzechosławicach u rząd wojewódzki nie zezwolił. Ryncarz zaś, ponieważ współdziałał w zorganizowaniu nielegalnego pochodu i zgromadzenia publicznego w dn. 15 b. m. w Pogwizdowie, pow. bocheńskiego,

mimo zakazu władz, jakoteż prze-

nawiał na tem zgromadzeniu.

Polska misja wojskowa
na manewrach armii włoskiej

RZYM, 24. 8. Na zaproszenie władz włoskich przybyła do Rzymu polska misja wojskowa, w skład której wchodzi gen. Wład. plk. Kozłowski i mjr. Majewski. Z ramienia ambasady towarzyszą im będzie attaché wojskowy Polski w Rzymie mjr. Niewęglowski. Misja obecna będzie na manewrach armii włoskiej, które od-

będą się między Neapolem a Bari.

NEAPOL, 24. 8. Król Wiktor Emanuel 3-ci w towarzystwie adiutanta przybył do Neapolu i udał się stąd do Avellino na wielkie manewry armii. Manewry te rozpoczęły się dziś o północy, pod dowództwem następcy tronu ks. Humberta i generała Bobbio.

Trocki grozi
rewelacjami

OSŁO, 25. 8. Spowodu stracenia skazanych w procesie moskiewskim Trockij oświadczył przedstawicielom prasy: Oskarżyciele nie mieli innego wyjścia, musieli stracić oskarżonych. Gdyby choć jeden z nich był utaskawiony, mógłby kiedyś przerwać sieć splecioną przez G. P. U. Otłaczającego zamknięto im usta raz na zawsze.

Ale ja, choć usiłowałem uczynić

ze mnie głównego winowajcę, zostałem przy życiu. Moja rzekoma działalność terrorystyczna miała rozwijać się we Francji, Danii i Norwegii. Zbrodnie, które mi zarzucano, są w tych krajach karalne, wobec tego mogę oczekiwać pociągnięcia do odpowiedzialności. Mam obowiązek poczynienia rewelacji i pomszczenia jednej z największych zbrodni na świecie.

Zinowjewa i 15 towarzyszy
Rozstrzelano na Łubiance
Litwinow zachwiany

RYGA, 25. 8. (tel. w.). Agencja „Tass” donosi z Moskwy, iż prezydium centralnego komitetu wykonawczego Z. S. R. R. odrzuciło wnioski o ulaskawienie 16 oskarżonych przywódców rzekomego spisku trockistowsko-zinowiewskiego z Zinowiewem, Kamieniewem i Smirnowem na czele.

Wyrok śmierci, wobec odrzucenia wniosku o ulaskawienie, natychmiast wykonano. 16 oskarżonych, m. in. przywódców rewolucji bolszewickiej, Kamieniewa i Zinowiewa, rozstrzelano dziś późną nocą na podwórzu słynnego więzienia G. P. U. na Łubiance.

Poobno w ostatniej chwili usiłowała interwenjować u Stalina wdowa po Leninie, Krupskaja,

prosząc o darowanie skazanym życia ze względu na ich wielkie zasługi przy rewolucji. Stalin odrzucił interwencję Krupskiej.

RYGA, 25. 8. (tel. w.). W związku z rozstrzelaniem 16 przywódców opozycji moskiewskiej, z aresztowaniem Radka i samobójstwem Tomskiego zachwiane zostało stanowisko komisarsa spraw zagranicznych, Litwinowa. Podobno należy się liczyć z możliwością ustąpienia tego długoletniego przedstawiciela zagra-

nicznego Z. S. R. R.

Papież przyjął
b. cesarzową Zytę

WATYKAN, 24. 8. Ojciec święty przyjął na 45-minutowej audjencji prywatnej b. cesarzową austriacką Zytę.

Powrót min. Becka

Minister spraw zagranicznych plk. Beck powrócił ma w dniu dzisiejszym z Gdyni do Warszawy.

Wyzwolenie
i zjazd niedzielny

Dawni posłowie i działacze b. Wyzwolenia zwrócili się wczoraj do dziennikarzy z prośbą o stwierdzenie, że z niedzielnym zjazdem nie mają nic wspólnego i że został on zorganizowany wyłącznie przez członków b. Stronnictwa Chłopskiego.

Główny inspektor
rolnictwa i lasów

Rada Ministrów rozpatrywała swego czasu kwestję utworzenia w ministerstwie rolnictwa i reform rolnych stanowiska głównego inspektora rolnictwa i lasów. W wyniku dyskusji utworzono takie stanowisko, powierzając je b. wojewodzie stanisławowskiemu p. Jagodzińskiemu.

„Halka” w Berlinie

Generalny intendent państwowej opery w Berlinie radca Tietjen powierzył inscenizację „Halki” gener. intendentowi opery hamburskiej p. Strohm, któremu zawdzięczamy prapremierę „Halki” w Hamburgu. Olbrzymi sukces hamburski spowodował, że opera Moniuszki weszła do repertuaru różnych oper niemieckich, a w połowie listopada ukaże się w berlińskiej operze państwowej.